

Omavalitsused ei tohi oma seisukohtades tugineda piiravatele soostereotüüpidele

KOKKUVÕTE

1. Selle arvamuse andmine on ajendatud kahe omavalitsuse poolt lapse suhtluskorra üle peetavas kohtuvaidluses antud hinnangutest. Volinik ei sekku kohtumenetlusse ega anna mingeid hinnanguid suhtluskorra jagamise kohta, vaid analüüsib üksnes omavalitsuste väljendatud seisukohti ja üksnes selles osas, mis puudutab piiravaid soostereotüüpe.
2. Voliniku eesmärgiks on suunata omavalitsused lähtuma oma põhjendustes üksnes faktilistest ja sisulistest asjaoludest ja lapse huvidest, sealhulgas lapse õigusest suhelda mõlema vanemaga, mitte aga tõendamata ettekujutustest naise ja mehe erinevatest rollidest lapse kasvatamisel.
3. Volinik rõhutab, et omavalitustel on lisaks kohustusele hoiduda piiravatest soostereotüüpidest ka üldine kohustus edendada võrdset kohtlemist ja soolist võrdõiguslikkust. Mehed ei ole oma soo tõttu kehvemad laste kasvatajad, nii nagu naised pole oma soo tõttu kehvemad töötajad.

ASJAOLUD

4. Kohtuvaidluses reguleeris kohus lahus elava isa ja ema suhtluskorda nende ühise lapsega. Isa soovis pikendada lapsega koosviibimise aega. Kohus küsis selle üle otsustamisel nii ema kui isa elukohajärgse kohaliku omavalitsuse (edaspidi ka omavalitsused A ja B) seisukohta. Kumbki omavalitsus ei toetanud isa soovi. Vallavalitsused põhjendasid isale lapsega suhtlusaja pikendamise mittetoetamist kohtule kirjalikult. Vanemate omavaheline läbisaamine ei ole hea ja suhtluskorda korraldatakse erieestkoste raames. Samas on lapse läbisaamine mõlema vanemaga omavalitsuste sõnul hea, kumbki ei too oma seisukohas välja isa või ema või nende koduste olude puudusi lapse kasvatamisel.
5. 26.11.2019 pöördus voliniku poole isa esindaja, kelle hinnangul olid need kaks omavalitsust kohtuvaidluses antud arvamustes võtnud isa suhtes diskrimineeriva seisukoha. Volinik analüüsis selles asjas üksnes omavalitsuste toodud põhjendusi meheks ja naiseks (isaks ja emaks) olemise ehk soolisest aspektist.

VOLINIKU ARVAMUS

6. Soolise võrdõiguslikkuse seadust ei kohaldata perekonna- või eraelu suhetes pereliikmete või lähedaste vahel üksteise suhtes subjektiivsete õiguste mõttes. Sooline võrdõiguslikkus puudutab perekonna ja eraelulisi suhteid üldiselt, eriti avalike institutsioonide pehmetele meetmetele suunatuna¹. Seega on voliniku kui soolise võrdõiguslikkuse seaduse (SoVS) ja võrdse kohtlemise seaduse (VõrdKS) nõuete

---

¹ J. Laidvee. SoVSK §2/5, lk 23. – Soolise võrdõiguslikkuse seadus. Komm vlj. 2. vlj. Tallinn: Juura 2010.

täitmist jälgiva sõltumatu ja erapooletu asjatundja pädevuses ka antud asjas kohalike omavalitsuste tegevust hinnata².

7. Sooline võrdõiguslikkus on naiste ja meeste võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus tööelus, hariduse omandamisel ning teistes ühiskonnaelu valdkondades osalemisel³. Diskrimineerimine on keelatud⁴.
8. Õiguste ja vabaduste tagamine on kohalike omavalitsuste kohustus⁵. Seejuures peavad kohalikud omavalitused kogu oma tegevuses, sealhulgas ka perekonnaasju puudutavates toimingutes järgima soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohustust. Kui olukord on sattumuslikult ebavõrdne ja ebaõiglane, siis tähendabki kohaliku omavalitsuse edendamiskohustus sellise soolise ebavõrdsuse kaotamisel lähtumist seisukohast, et meestel ja naistel võivad tegelikkuses olla olukorrad ebavõrdsed ning kohalik omavalitsus peab ilmutama aktiivsust sellise ebavõrdsuse lõpetamisel⁶. Vanematel on oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused, kui seadusest ei tulene teisiti⁷. Lapse suhtluskorra üle käivas vaidluses tuleb lapse huvid alati seada esikohale.
9. Stereotüüp, ammugi mitte piirav stereotüüp ei saa olla kaalutluse aluseks, kuna tegemist pole mitte faktilise asjaoluga, vaid kallutatud, tegelikkusele mittevastava ettekujutusega, mida püütakse esitada tegelikkuse pähe.
10. Järgnevalt analüüsib volinik omavalitsuste arvamustes esitatud seisukohti lähtuvalt sellest, kas tegemist on faktilistest asjaoludest lähtuva loogilise järeldusega või piiravast soostereotüübist lähtuva lähenemisega. Seisukohad on analüüsitud nende esitamise järjekorras.

10.1 Omavalitsuse A esitatud väide 1: *„Vestluse käigus⁸ arutati põhjalikult määruskaebuses esile toodud asjaolusid ning selgitati [...], et määruskaebust esitatud kujul [...] vald ei toeta, kuivõrd lapse jaoks on isa eluase võõras ja [...] ei ole isaga koos ööbinud.“*

Argument on pragmaatiliselt tsirkulaarne ja seda isa kahjuks. Võrdse olukorra tekitamise nõudest keeldumise põhjendusena tuuakse välja, et olukord on ka enne olnud ebavõrdne. Isa taotleb olukorda, kus ta kodu ei oleks lapsele võõras. Keeldumise põhjusena aga tuuakse välja, et seda ei saa realiseerida, sest isa kodu on lapsele võõras.

10.2 Omavalitsuse A esitatud väide 2: *„Lastekaitsetöötaja rääkis vanemale, et lapsega sideme loomine on pikemaajaline protsess, mis toimub järk-järgult, liikudes mõnetunnisest kohtumisest edasi päevapikkuseks ajaveetmiseks, alles seejärel käiakse teise vanema juures külas, et laps harjuks sealsete elamistingimustega. Pärast harjutamist saaks mõelda isa juurde ööbima jäämisele ja pikemaajalistele kohtumistele, mis vältaksid alguses nädalavahetuse, seejärel juba kauem.“*

- a) Ka võõrandumine on protsess ajas ning see on pöördvõrdeline sideme loomisega. Kui ei toimu üks, siis toimub teine. Praegune korraldus soosib küll ema ja lapse suhte süvenemist, ent samal ajal ka isa ja lapse suhte võõrandumisprotsessi. *Status quo* põlistamine toimub isa kahjuks.

² VõrdKS § 15 lg 1 ja § 16 punktid 1, 2, 6.

³ SoVS § 3 lg 1 punkt 1.

⁴ Eesti Vabariigi Põhiseadus (PS) § 12.

⁵ PS § 14.

⁶ SoVS § 9 lg 1 (vt. ka Ü.M. Papp. SoVSK §9/1, lk 89-90. – Soolise võrdõiguslikkuse seadus. Komm vlj. 2. vlj. Tallinn: Juura 2010).

⁷ Perekonnaseadus (PKS) § 116 lg 1 sätestab, et vanematel on oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused, kui seadusest ei tulene teisiti.

⁸ Vestlus toimus lapse isaga, kelle seisukohad kuulati kohaliku omavalitsuse poolt ära. Teise omavalitsuse kaalutlustest ei ilmnenu, et isa seisukohti oleks üldse ära kuulatud.

- b) Lisaks jääb selgusetuks, miks – juhul kui selline esitatud ja viitamata teooria vastaks tõe ja oleks lapse kasvatamisel aluseks – ei tutvustata sedasama teooriat näiteks emadele. Volinik pole kohanud ei lastekasvatusalases kirjanduses ega sünnitusmajades läbi viidavatel nõustamistel soovitusi emadele, et lapsega sideme loomine algab mõnetunnilistest kohtumistest ning alles pikapeale võiks laps emaga terve päeva koos olla. Argument tugineb seega eeldusel, et lapsevanema sugu määrab erinevalt lapse ja vanema vahelise suhte kujunemise. Viide sellise väite tõenduspõhisusele puudub. Kaalutlust esitades näeb kohalik omavalitsus vanemate rolle erinevatena tulenevalt nende soost.

10.3 Omavalitsuse A esitatud väide 3: *„arutati lapse hooldamise aspekte vanusest ja arengust tulenevaid erisusi arvesse võttes ning viidati sellele, et lapsele on oluline üks kindel kasvukeskkond ja teise vanema juures käib ta külas.“*

- a) Juba sõnavara reedab vanemlikkuse asümmeetrilise jaotuse, antud juhul soo alusel. Kodus ei käida külas. Ja kodusid võib vabalt olla mitu peremudelilist sõltumata (nt suve- ja talvekodu). Ei ole olnud täheldatav, et väikelaste vanematele soovitatakse näiteks suvekodust hoidumist põhjendusega, et lapsele olevat oluline üks kindel kasvukeskkond.
- b) Siin pole põhjendatud, miks on üks tuttav ja kodune koht parem kui kaks tuttavat ja kodust kohta. Seejuures on eelistus tehtud nii üldisel tasandil, et selle järgi ei tohiks jagatud vanemlust kui sellist üldse eksisteeridagi. Väidetakse, et kodu ainsuslikkus on iseenesest küllaldane põhjus teise vanema taandamisest pelgalt aeg-ajalt külastatavaks inimeseks. See on selgelt vastuolus nii lapse õigusega suhelda mõlema vanemaga kui ka vanemlike õiguste võrdsusega.⁹

10.4 Omavalitsuse B esitatud väide 1: *„Vallavalitsuse lastekaitse spetsialist leiab, et XX kohtuotsusega määratud erieeskoste on hetkeolukorras hädavajalik, et vanemate vahelised suhted ei muutuks veel enam kriitilisemaks. Seda põhjusel, et antud menetluse jooksul on vanemate vahelised suhted algusest peale halvad olnud. Lapsega suhtluskorra toimimise keskmest on välja jäetud laps.“*

- a) Lastekaitse spetsialist teeb selles põhjenduses sama, mida ka samas põhjenduses ette heidab ehk jätab suhtluskorra toimimise keskmest välja lapse. Põhjenduses öeldakse, et erieeskoste on vajalik, et vanemate suhted ei muutuks veel enam kriitiliseks. See tähendab, et argumentatsiooniteravik on selles põhjenduses vanemate vahelisel suhtel, mitte kummagi vanema õigusel osaleda lapse kasvatamisel või lapse õigusel mõlemale vanemale. Viimast õigust ei nimetatagi. See, et lapse vanemate suhted on enne halvad olnud, on ühelt poolt triviaalne (miks üldse lahutada muidu), teiselt poolt tehakse sealt meelevaldne järeldus, et muutus suhtluskorras teeks neid veelgi halvemaks, mitte aga ei jäta samaks või parandaks. Kuigi konkreetses põhjenduses otseselt soolist aspekti välja toodud pole, on nii ema kui ka isa vaheline halb suhtlemine tõlgendatud sellegipoolest meesterahva kahjuks.
- b) Ühtlasi ei ilmne, et kuidas on lapse suhtluskorra toimimise keskmest laps välja jäetud, ehkki seda kindlalt väidetakse. Ei ilmne ka, et mis peaks muutuma selleks, et laps suhtluskorra keskmesse tagasi saaks.
- c) Seega pole toodud argumendi põhjal võimalik tegelikult hinnata, miks ei peaks suhtluskorda muutma (mis on vallavalitsuse sisuline ettepanek lapse huvides).

---

⁹ PKS § 116 lg 1 sätestab, et vanematel on oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused, kui seadusest ei tulene teisiti.

10.6 Omavalitsuse B esitatud väide 2: „Kuna [...] on alles kahepoole aastane (saab mai kuus kolmeseks) ei pea lastekaitse spetsialist mõistlikuks määruskaebuses väljatoodud viisil isa ja lapse vahelise suhtluskorra pikendamist (ehk kaks nädalat ühe vanema juures ja kaks teise või üle nädala vahetada elukohta). Sellises vanuses lapsele on ülimalt oluline stabiilne keskkond, et lapse taju ja -mina areneks ega tekiks hirme muutuste, maha jätmise/reetmise ja ebastabiilsuse ees. Siinkohal lastekaitse spetsialist kindlasti ei vähenda isa rolli lapse elus ning näeb, et lapse ja isa suhe on antud olukorda arvestades üsna hea. Samas ei näe lastekaitse spetsialist, et lapse elukorraldust peaks muutma väikelapse eas, enne kui laps hakkab ise tajuma, kes on inimesed tema ümber. Last ei tohiks pikemateks perioodideks eraldada talle mõistetavast keskkonnast enne kui laps saab aru, mis on selle põhjus, vastasel juhul loome lapse ellu pigem ebastabiilsust.“

- a) Selles arutluskäigus kasutatakse stabiilsust kui positiivse tähendusväljaga mõistet *status quo* põlistamiseks ja ollakse nõnda vastu isa soovile osaleda võrdselt lapse elus. Olukorra muutumatus on samastatud retooriliselt stabiilsusega ja see omakorda hüvelisusega. Seejuures jääb täiesti selgusetuks, miks mõlema vanemaga suhtlemine ei tähendaks lapse jaoks stabiilsust. Samuti ilmneb, et lapse eraldamine näiteks lasteaeda ja magamine nii lasteaias kui ka ema juures tähendavat stabiilsust, aga lapse magamine isa juures mitte.
- b) Lastekaitse spetsialisti kirjeldus lahkneb välja pakutud praktikast. Kui sõnades ütleb ta, et ei vähenda isa rolli lapse elus, siis *de facto* ta just seda teha soovitab, kuigi perekonnaseaduse kohaselt on mõlemal vanemal võrdsed õigused ja kohustused.¹⁰ Ühe vanema suhtluse vähendamine peaks olema põhjendatud. Jääb täiesti selgusetuks, miks mõlema vanemaga suhtlemine ei tähendaks lapse jaoks stabiilsust.
- c) Kui olukord on sattumuslikult ebavõrdne ja ebaõiglane, siis tähendab stabiilsuse ja *status quo* säilitamine ühtlasi ebavõrdsuse ja ebaõigluse säilitamist ehk selle säilitamist, mille muutmiseks kaebaja nõude esitas. Üldises plaanis tuleb tähele panna, et kohaliku omavalitsuse edendamiskohustus soolise ebavõrdsuse kaotamisel tugineb eeldusel, et meestel ja naistel on tegelikkuses olukorrad ebavõrdsed ning sellest tuleneval järelduusel, et kohalik omavalitsus peab ilmutama aktiivsust sellise ebavõrdsuse lõpetamisel.
- d) Jääb selgusetuks, miks ei taju kahe ja pooleaastane laps, kes on inimesed tema ümber. Normaalselt arenenud kahe- ja pooleaastane laps tajub, kes on tema ema ja kes on tema isa. Juhul, kui lapsel on sügav puue, võiks olukord erineda, ent sellele ei viita kumbki omavalitsus. Samas on tõlgendatud see lapse väidetav mittetajumine taas isa kahjuks ning pandud isa „ooterežiimile“, kuni laps hakkab tajuma, kes on tema ema ja kes on tema isa. Jääb selgusetuks, kuidas aitab sellele kaasa lühem koosviibimisaeg just isaga.

10.7 Omavalitsuse B esitatud väide 3: „Antud olukorras, kus isa [...] ei ole last kasvatanud ning temaga koos elanud, on lapse [...] ja isa vaheline suhtlus protsess. Lastekaitse spetsialist ei näe, et lapse ja isa vahelist suhtlust saab pikema perioodi peale ette määrata, kuna keegi ei tea ette, kuidas laps teatud olukordadele reageerib. Lastekaitse spetsialist leiab, hetkeolukord, kus isa kohtub lapsega igal paarinädala nädalavahetuse laupäeval ja pühapäeval ning esialgu ilma ööbimisteta, on põhjendatud. Hetkel on ühest küljest oluline lapsevanemate

---

¹⁰ PKS § 116 lg 1.

vaheliste suhete taastumine määral, et nad saavad suheldud keskendudes lapsele (jättes kõrvale kriitika ja üksteise vigade otsimine). Teisest küljest on oluline stabiilsus lapsega suhtlemise ja suhtluskordade osas, et lapsel tekiks arusaam toimuvast. Hetkeolukord on olnud selline, kus ei ole olnud stabiilsust lapse üleandmise osas, vanemate vahel on olnud tülid ka üleandmistel lapse juuresolekul. Stabiilsus on oluline ennekõike lapse jaoks, mõistmaks olukorda, et ta teaks mida oodata ja harjuks olukorraga. Lastekaitsespetsialist leiab, et uue lahendi tegemine ei ole lähtuvalt eeltoodust mõistlik.”

- a) Esimene argument on pragmaatiliselt tsirkulaarne, kuna praktika võimaldamise eelduseks on võetud selle praktika enese tagajärg. Lapse isa võrdseid õigusi vanemlikkuse teostamiseks piiratakse põhjendusega, et ta ei ole enne vanemlikke õigusi võrdset teostanud/neid võrdset teostada saanud.¹¹
- b) Osutus sellele, et lapse ja isa vaheline suhtlus on protsess, on triviaalsus, mis ei sobi põhjenduseks, sest midagi muud kahe inimese vaheline suhtlus olla ei saagi. Samuti on lapse ja ema vaheline suhtlus protsess. Et seda ometi põhjendusena esitataks, osundab sellele, et lapse ja ema suhet peetakse millekski enamaks kui protsessiks, ent lapse suhtlust isaga peetakse üksnes protsessiks.
- c) Range teadmatus tõlgendatakse isa kahjuks. Pole põhjust eeldada, et lapse ja isa suurem koosviibimine tooks kaasa negatiivsed (mitte aga positiivsed) muutused. Isa ja lapse praegune suhe selleks eeldusi ei anna. Ühtlasi ei ilmne, milliste faktiliste asjaolude tõttu emaga suhtlemist saab pikema aja peale ette määrata, aga isaga mitte¹².
- d) „Lastekaitsespetsialist leiab, hetkeolukord, kus isa kohtub lapsega igal paarinädala nädalavahetuse laupäeval ja pühapäeval ning esialgu ilma ööbimisteta, on põhjendatud.“ Ainsateks põhjendusteks on toodud olukorra muutumatuse *a priori* positiivseks hindamine, mis on vanemluse jaotuse seisukohast rangelt isa kahjuks. Ühtegi sisulist ega faktilist asjaolu põhjendatuse toetuseks välja toodud ei ole.
- e) Uus suhtluskord (*laps pikemat aega ja koos ööbimisega isa juures*) vähendaks, mitte ei suurendaks üleandmiste arvu. Seega on lapse üleandmisel esinevatele pingetele osutamine argument uue suhtluskorra poolt, mitte vastu ja vald esitab endale siinkohal vasturääkiva argumendi.
- f) Tekstis taotletud *status quo* põlistamine töötab üheselt ühe vanema kasuks ja teise kahjuks, põlistab ebavõrdset ja ebaõiglast olukorda, mille vastu ebavõrdsesse olukorda sattunud vanem oma pöördumisega üldse astus.
- g) Vald rõhutab, et mõlemad vanemad on konfliktised. Korduvalt – nii tekstis sees kui lõppotsustes – tuuakse ühe argumendina välja vajadus lapsevanemate suhtluse parandamisele, selle sisuks on üheselt isa soovide eiramine ja ema soovide täitmine. Selgusetuks jääb, kuidas on selline lähenemine seotud lapse huvidega ja lapse õigusega suhelda mõlema vanemaga.

11 Ülaltoodud seisukohtade analüüsist nähtub, et omavalitsused hindavad lapse suhet emaga loomulikuks ja olemuslikult stabiilsust kätkevaks, seevastu kui suhtlus isaga on midagi loomult võõrast ja ebastabiilset, millega tuleb last vähehaaval harjutada. Ometi võib stabiilne olla mis tahes suhtluskord. Seega ei tohiks üldpõhimõttena vastandada

¹¹ Pragmatismi printsiibist ühiskondlikus analüüsis vaata näiteks: Mihkel Kunnus: tühja see retoorika, vaadake tegusid!.- Postimees 24.07.2019. - <https://arvamus.postimees.ee/6737635/mihkel-kunnus-tuhja-see-retoorika-vaadake-tegusid>.

¹² Vastupidiseid järeldusi vt nt viidetest: <https://lapsevanemad.ee/jagatud>

stabiilsust uue suhtluskorra tekkimisele. Seda iseäranis siis, kui uus suhtluskord taotleb lapse õiguse tagamist suhelda mõlema vanemaga.

- 12 Praeguses praktikas ja ettepanekutes lähtutakse *de facto* võrdõiguslikkuse ideele vastanduvast nn. Matteuse printsibist (seal, kus on, sinna antakse¹³). See vanem, kes on lapsega rohkem koos olnud, saab suurema õiguse temaga ka edaspidi rohkem koos olla. Selline lähenemine vähendab, mitte ei suurenda võrdõiguslikkust. Laiemas plaanis võimaldab selline lähenemine alati panna mehe halvemasse positsiooni, kuna bioloogilistel põhjustel on ema vastsündinuga alati rohkem seotud ja saab seetõttu alati ajalise koosviibimise edumaa. Võrdõiguslikkuse ideest lähtuvad praktikad peaks olema suunatud selle ebavõrdsuse vähendamisele, mitte võimendamisele. Kui lapse huvides tuleb rikkuda vanemate võrdõiguslikkuse põhimõtet, siis peab see olema konkreetsete faktiliste asjaoludega põhjendatud.
- 13 Kokkuvõtvalt leiab volinik, et omavalitsuste seisukohavõttud keelduda isa määruskaebuse toetamisest on sisuliselt põhjendamata. Kaalutlused annavad mõista, et lõppotsus tuleneb vaidluse kahe poole erinevast soost, mitte aga selgetest, objektiivsetest ja lapse huvide suhtes olulistest faktoritest. Konkreetse asjas võivad omavalitsuste lõppjärelused olla tegelikkuses õiged, ent neid ei ole põhjendatud muuga, kui piiravate soostereotüüpidega. Lapse parim huvi ei tarvitse alati kattuda vanema huviga, ent vanemate õiguste piiramisel tuleb selleks faktilised asjaolud välja tuua.
- 14 Kuna erinevast soost vanemate olukord on sattumuslikult ebavõrdne, võib olla täitmata kohaliku omavalitsuse edendamiskohustus soolise ebavõrdsuse kaotamisel.¹⁴ Tuleb lähtuda seisukohast, et meestel ja naistel võivad tegelikkuses olukorrad ebavõrdsed olla ning kohalik omavalitsus peab ilmutama aktiivsust sellise ebavõrdsuse lõpetamisel.¹⁵ Kui lapse parimates huvides tuleb vanemate õigusi erinevalt reguleerida, siis tuleb see põhjendada piiravate soostereotüüpide asemel konkreetsete ja asjakohaste faktiliste asjaoludega.
- 15 Täiendavate tähelepanekutena lisab volinik, et:
  - a) Tekstid sisaldavad vastukäivaid väiteid: Laps kutsub isa pärisnimega (omavalitsus A) ja laps kutsub isa „issiks“ (omavalitsus B).
  - b) Mõistet „stabiilsus“ kasutatakse mõlemas tekstis üheselt positiivsena. Ometi on see positiivse sisuga ainult ema soovide suhtes. Lapse suhtes on see nii positiivne (suhe emaga) kui negatiivne (suhe isaga), ning isa suhtes negatiivne (ta soovidega ei arvestata, võõrandumine lapsest süveneb).
  - c) Sügavamal analüüsitasandil võib täheldada, et ema on samastatud stabiilsusega ja isa ebastabiilsusega, millega võib laps suhestuda ainult niiöelda jõuressursside ülejäägist.

/Allkirjastatud digitaalselt/

Liisa Pakosta

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik

---

¹³ Mk 4:24 (<http://www.eestikirik.ee/rasked-kohad-piiblis-ii/>)

¹⁴ SoVS § 9 lg 1.

¹⁵ Ü.M. Papp. SoVSK §9/1 lk 90. – Soolise võrdõiguslikkuse seadus. Komm vlj. 2. vlj. Tallinn: Juura 2010: „Soolise võrdõiguslikkuse edendamisekohustus laieneb ka kohaliku omavalitsusüksuse funktsioonide ja ülesannete täitmisele.“